

УДК 338.246:332.8

В.І.ПІТЯЄВ, канд. екон. наук, Н.С.ГЕТАЛО
Харківська національна академія міського господарства

МЕХАНІЗМ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ У ЖИТЛОВО - КОМУНАЛЬНІЙ СФЕРІ

Розглядаються методичні можливості генерування інвестицій в енергозбереження на основі системи стимулювання економічного забезпечення інноваційного відтворення комплексу основних фондів застарілого енергообладнання підприємств ЖКГ.

Рассматриваются методические возможности генерирования инвестиций в энергозбережение на основе системы стимулирования экономического обеспечения инновационного воспроизводства комплекса основных фондов устаревшего энергооборудования на предприятиях ЖКХ.

Methodical possibilities of generating of investments in an energy-saving projects on the basis of the system of stimulation of economic levers for innovative reproduction of capital assets of out-of-date energy equipments on the enterprises of housing and communal services are examined in present article.

Ключові слова: підприємства ЖКГ, енергозбереження, паспортизація енергетичних об'єктів, генерування інвестицій, інвестиційний фонд енергозбереження, стимулююче регулювання енергозбереження, норма прибутку, регуляторна база основних фондів.

Проблема енергозбереження у вітчизняній економіці є однією із найбільш вагомих чинників, який багато в чому обумовлює технологічне відставання більшості галузей національної економіки від рівня розвинутих країн. Досить сказати, що низька енергоефективність стала причиною того, що в першій половині 90-х років у структурі витрат на виробництво промислової продукції майже втричі зроста вартісна складова енергоресурсів, сягнувши 42% загальних матеріальних витрат на виробництво продукції. Фактор енергозбереження став одним із ключових для енергетичної стратегії України.

З початком ринкових перетворень проблеми підвищення якості житлово-комунальних послуг, зокрема проблеми економії енергетичних ресурсів, стали актуальним предметом наукових досліджень ряду відомих вчених: Амітана В.М., Інякіна В.М., Качали Т.М., Конищевої Н.І., Кравцової Л.В., Крамаренко Г.О., Леги Ю.Г., Маляренка В.А., Онищука Г.І., Полуянова В.П., Тищенко О.М., Торкатиюка В.І., Шутенка Л.М. [1-13] та ін.

Усі вони єдині в думці, що найбільш актуальною проблемою в системі заходів щодо зниження енергоємності житлово-комунальних послуг сьогодні є відсутність ефективних механізмів стимулювання активізації інвестиційної привабливості процесів енергозбереження на підприємствах житлово-комунального господарства. В даній статті автори розглядають методичні можливості генерування інвестицій в енергозбе-

реження на основі системи стимулювання економічного забезпечення інноваційного відтворення комплексу основних фондів застарілого енергообладнання підприємств ЖКГ.

Як засвідчують статистичні дані, з 2000 р. в Україні спостерігалось певне зменшення споживання первинних паливно-енергетичних ресурсів, проте, починаючи з 2002 р., темпи зниження енергоємності ВВП були дуже повільними у зв'язку з тим, що в найбільш енергоємних галузях економіки, – металургійній, машинобудівній, хімічній та нафтохімічній, а також у житлово-комунальній сфері динаміка зниження енергоємності валової доданої вартості набула негативної тенденції, обумовленої недопустимо високим ступенем фізичного зносу активної частини основних фондів (65-68%), та відповідним підвищенням питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів [14].

Слід відзначити, що за період 1995-2005 рр. зниження енергоємності ВВП забезпечувалося, головним чином, за рахунок впливу наявного в промисловості структурного фактора. Вартість постійної складової енерговитрат у собівартості продукції зменшувалася пропорційно до зростання обсягів виробництва, в результаті динаміка зростання ВВП у цей період перевищувала динаміку споживання енергоресурсів. Але на сьогодні, як вважає ряд вітчизняних експертів [2, 15] структурний фактор, як складова потенціалу енергозбереження – в основному вичерпано. Для збереження існуючих темпів зниження енергоємності ВВП (4-6% щороку) необхідно невідкладно задіяти технологічний фактор потенціалу енергозбереження. У разі нежиття кардинальних заходів відставання показників енергоефективності економіки України від показників розвинутих країн стане хронічним. Зрозуміло, що це значно ускладнить в перспективі конкурентоздатність вітчизняного продукту на світових ринках.

Низькі темпи зниження енергоємності на одиницю комунальних послуг притаманні і житлово-комунальному господарству. На темпи зниження енергоємності тут впливають такі чинники:

- ✓ споживання енергоресурсів за відсутності приладів обліку, особливо у житловому господарстві;
- ✓ високий рівень втрат енергоресурсів при їх передачі та споживанні;
- ✓ стан погашення взаємної заборгованості на оптовому ринку електроенергії та інших ринках енергоресурсів;
- ✓ низький рівень впровадження енергоефективних технологій та обладнання;
- ✓ високий рівень фізичної зношеності технологічного обладнання.

Виходячи з цього, органи державної і місцевої влади основні проблеми енергозбереження намагалися вирішити шляхом розробки проєк-

тів змін до податкового законодавства в частині обмеження віднесення на валові витрати спожитих суб'єктами господарювання енергоресурсів та встановлення збору за перевитрати енергоресурсів понад норм питомих їх витрат, встановлення адекватної юридичної відповідальності юридичних осіб, посадовців та громадян за неефективне використання паливно-енергетичних ресурсів, а саме:

- 1) підготовка змін до відповідних статей Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо збільшення розмірів штрафів за правопорушення у сфері енергозбереження;
- 2) запровадження фінансової відповідальності юридичних осіб за неефективне використання паливно-енергетичних ресурсів;
- 3) встановлення прогресивних норм питомих витрат енергоносіїв у порядку, визначеному законодавством;
- 4) запровадження дієвих економічних санкцій за неефективне використання енергоресурсів (підвищена плата, податки, штрафи);
- 5) підвищення адміністративної відповідальності за порушення у сфері енергозбереження та енергоефективності.

Необхідно зазначити, що з часом заходи адміністративного характеру не дали очікуваних результатів у сфері енергозбереження. Тому в останні роки акцент робиться на створенні умов економічного стимулювання суб'єктів господарювання до підвищення ефективності використання енергоресурсів. Аналіз вітчизняного та закордонного досвіду застосування механізмів фінансування заходів з енергозбереження дозволив дійти до висновків, що по-перше, для заохочення енергозбереження або для подолання надмірного споживання енергії слід використовувати схеми еластичного оподаткування, які підвищують питому вартість спожитих енергоресурсів і зменшують питому вартість застосування нових технологій; по-друге, фінансові стимули використовуються для заохочення реалізації політики енергозбереження шляхом підвищення економічної привабливості відповідних інвестицій та закупівель, або зниження експлуатаційних витрат; по-третє, фінансові стимули використовуються в комплексних програмах, які поєднують інтереси державних установ, населення та підприємницьких кіл, і виконують функцію розподілу доходів з урахуванням рівня ефективності використання енергоресурсів.

Виходячи із реалій економічного стану підприємств житлово-комунальної галузі, чимало вітчизняних фахівців вбачають можливість застосування економічних механізмів стимулювання шляхом здешевлення кредитів і звільнення від оподаткування частини прибутку, отриманого за рахунок впровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій. З урахуванням такого концептуального підходу основ-

ними джерелами надходження коштів для упровадження економічних механізмів стимулювання програм, проектів та заходів з підвищення енергоефективності та енергозбереження мають бути:

- кошти державного та місцевих бюджетів, отримані від встановлених податків, штрафів та підвищеної плати за енергоресурси;
- власні кошти підприємств;
- кредитні ресурси;
- внутрішні та зовнішні інвестиції.

Тривала практика підтвердила той факт, що цей механізм не формує ніяких стимулів до проведення ресурсозберігаючих заходів, не створює необхідних умов до залучення інвестицій, а лише забезпечує неминучий "розгін" інфляції в економіці країни, тому що послуги житлово-комунального комплексу споживають усе населення й усі галузі. Тариф, установлений за існуючою методикою, підтримує не виправдано високу собівартість житлово-комунальних послуг.

Суттєвою вадою діючої системи регулювання житлово-комунального сектору економіки є те, що існуючі методи формування тарифів не забезпечують повного покриття експлуатаційних витрат, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, зокрема, в більшості підприємств галузі не передбачається нарахування прибутку на інвестований капітал.

Діюча система регулювання орієнтована переважно на централізовані інвестиції. Разом з тим добре відомо, що в ринковій економіці основним стимулом для інвестора є норма прибутку на інвестований капітал. Оскільки для житлово-комунальних підприємств в Україні норма прибутку визначається від собівартості, потенційному інвестору практично неможливо оцінити інвестиційну привабливість підприємства і доцільність вкладання своїх коштів у модернізацію його основних фондів. Як наслідок, протягом майже двох десятиліть спостерігається хронічна нестача інвестицій в підгалузях житлово-комунальної сфери України та, відповідно з кожним роком загострюється потреба в інвестиціях для оновлення та заміни об'єктів технологічної інфраструктури: котлів, насосних станцій, передавальних пристроїв тощо.

Проблемним питанням, пов'язаним з державним управлінням та регулюванням житлово-комунальної сфери присвячено роботи багатьох науковців [9, 16, 17]. Разом з цим, залишається актуальною проблема створення механізму, який би дав змогу забезпечити генерування інвестицій в сферу енергозбереження підприємств ЖКГ. Тож, метою статті є розробка механізму формування інвестиційної складової в умовах системи стимулюючого регулювання комунальних тарифів.

Створення привабливого інвестиційного клімату з метою розвитку та модернізації житлово-комунальних підприємств можливе шляхом проведення довгострокової державної тарифної політики у напрямку поступового переходу до стимулюючих методів формування тарифів на житлово-комунальні послуги. Наприклад, у країнах Європейського Союзу вже понад десять років тому витратні методи регулювання тарифів спочатку в електроенергетиці, а згодом і у житлово-комунальній сфері замінили на систему, що має назву «Regulatory Asset Base» – скорочено РАБ (у перекладі на українську мову «Регуляторна база активів – РАБ»). Система РАБ, на відміну від витратного механізму, передбачає встановлення норми прибутку на регуляторну базу активів та зниження ступеню залежності між встановленим тарифом та витратами підприємства, і таким чином формуються для суб'єктів господарської діяльності стимули до скорочення витрат, аналогічні тим, що діють в конкурентному середовищі.

Слід вказати, що впровадження системи РАБ передбачає також коригування норми амортизації для кожної групи активів. Сьогодні в Україні норми амортизації та база її нарахування (вартість основних фондів) визначаються згідно з Податковим Кодексом. Статистика свідчить, що вартість основних фондів житлово-комунальної сфери за податковим обліком занижена в 4-5 разів, тому амортизаційні відрахування вкрай недостатні для відновлення основних засобів. У зв'язку із заниженою базою нарахування, прибуток на інвестований капітал також не є достатнім для залучення зовнішніх інвестицій.

У зв'язку із зазначеним, необхідною умовою при впровадженні нових стимулюючих методів регулювання природних монополій є внесення змін до чинного законодавства в частині надання Національній комісії України з регулювання питань у сфері житлово-комунального господарства повноважень щодо встановлення бази нарахування та норм регуляторної амортизації.

Слід вказати, що регуляторна база активів, база нарахування та норми регуляторної амортизації повинні використовуватися виключно для цілей встановлення тарифів на послуги регульованих підприємств.

Основною проблемою на шляху до впровадження сучасних методів регулювання житлово-комунальних тарифів була недосконалість законодавства України. З метою законодавчого упровадження сучасних процедур формування житлово-комунальних тарифів Верховна Рада України 2 липня 2012 року прийняла Закон № 10338 «Про внесення змін у Закон України «Про природні монополії». В цьому Законі система «Регуляторна база активів – РАБ» отримала офіційну назву «стимулююче регулювання». Разом з цим, перша стаття Закону № 10338 «Про внесен-

ня змін у Закон України «Про природні монополії» передбачає доповнення категоріального поняття «стимулююче регулювання» новими термінами: «регуляторна база активів», «регуляторна амортизація», «норма прибутку на регуляторну базу активів».

Відповідно до даного Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у таких сферах, як розподіл природного й нафтового газу по трубопроводах; передача електричної енергії по магістральних і міждержавних електричних мережах; розподіл електричної енергії (передачі електричної енергії) місцевими (локальними) електромережами.

Що стосується житлово-комунальної сфери, то можна достеменно припустити, що після підготовки повного комплексу методичних матеріалів Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України, буде законодавчо ухвалене рішення про застосування стимулюючого регулювання на підприємствах водопостачання, водовідведення і теплопостачання. Система стимулюючого регулювання для цих підприємств може упровадитися у зв'язку з тим, що підприємства водопостачання, водовідведення і теплопостачання мають монопольний характер діяльності.

У випадку застосування стимулюючого регулювання підприємствам, що переходять до використання стимулюючих тарифів, Національна комісія регулювання ринку комунальних послуг України встановлює наступні параметри:

- видатки відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності МСБО);
- видатки на амортизацію активів, які розраховані відповідно до методів нарахування амортизації по групам активів і строків їх корисного використання;
- податки й збори (обов'язкові платежі) у бюджети, державні цільові фонди;
- регуляторну базу активів;
- регуляторну норму доходу;
- віддаленість різних груп споживачів від місця виробництва послуг;
- якість послуг, які реалізуються споживачам;
- державні дотації й інші форми державної підтримки, гранти, внески споживачів.

Також Законом передбачено, що підприємствам, які переходять до використання стимулюючих тарифів, одноразово визначають регуляторну базу їх активів. Визначення регуляторної бази активів (справедливої вартості активів) здійснюється суб'єктом оцінної діяльності (ріелторами, що мають ліцензію). Незалежна оцінка активів здійснюється за методикою,

яка встановлена Фондом державного майна України і узгоджена з органом, що здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій (Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України). Звіт про оцінку таких активів підлягає обов'язковому рецензуванню рецензентами, які працюють в органі державної влади, що здійснюють державне регулювання оцінної діяльності.

«Методика формування необхідного доходу та визначення регульованого тарифу (на основі багаторічного стимулюючого регулювання)» [18] використовує низку нових термінів, що мають вживатися в такому значенні:

- регуляторний період – період часу, що становить 5 років, за винятком першого регуляторного періоду, що становить 3 роки;
- базовий рік – рік, що передує першому року регуляторного періоду;
- згладжений необхідний дохід – необхідний дохід, що розраховується до початку регуляторного періоду на кожний наступний рік як середньоарифметичне необхідного доходу в межах регуляторного періоду;
- контрольовані витрати – статті операційних витрат, розмір яких залежить від управлінських рішень підприємства, що працює в системі стимулюючого регулювання тарифів;
- неконтрольовані витрати – статті операційних витрат, на які ліцензіат не має безпосереднього впливу (податки, збори, платежі тощо, розмір яких установлюється відповідно до положень законодавства України та/або відповідними регуляторними органами);
- необхідний дохід – дохід, який підприємство із стимулюючим тарифом отримує в кожному році регуляторного періоду для здійснення своєї господарської діяльності, покриття операційних та капітальних витрат, а також отримання прибутку;
- прогнозні значення – значення, що встановлюються до початку регуляторного періоду на кожний рік в межах регуляторного періоду;
- регуляторні амортизаційні відрахування – систематичний розподіл справедливої вартості активів, що амортизуються, протягом строку їх корисної експлуатації;
- справедлива вартість активів – переоцінена вартість активів незалежною експертизою.

До початку кожного регуляторного періоду встановлюються наступні довгострокові параметри, незмінні протягом регуляторного періоду:

- фактор ефективності контрольованих операційних витрат;
- загальний цільовий показник якості послуг;
- базовий рівень операційних витрат;

- початкова регуляторна база активів (виключно для першого регуляторного періоду).

З метою запобігання «цінового удару» при введенні нового механізму регулювання підприємства протягом 1-3 років повинні знижувати свої витрати, але продовжувати працювати за діючим тарифом. Зеконomenі кошти залишаються на підприємстві і йдуть йому в прибуток.

Система стимулюючого регулювання передбачає, що тариф може щорічно індексуватися з урахуванням макроекономічних показників, зокрема, інфляції. Крім того, збільшуючи або зменшуючи тариф, Національна комісія регулювання ринку комунальних послуг України може заохочувати (або карати) підприємства за виконання (невиконання) інвестиційної програми, за надійність надання послуг споживачам та за якість їх обслуговування.

Слід вказати, що впровадження механізму стимулюючого регулювання може спіткнутися з низкою складних проблем. Відразу постає питання про створення переоціненої бази активів. Для цього необхідно провести повну паспортизацію основних фондів підприємств.

З метою інтенсифікації створення початкового капіталу при переході до стимулюючого тарифоутворення автори вважають доцільним в першу чергу до інвестиційних програм підприємств житлово-комунальних підприємств включати інвестиційні проекти з енергозбереження. Адже саме потенціал енергозбереження є найбільш вагомим джерелом отримання і накопичення інвестиційного капіталу. Пропонований авторами механізм формування інвестиційної складової в умовах системи стимулюючого регулювання комунальних тарифів представлений на рис. 1.

Початком формування інвестиційної складової на кожному підприємстві повинно бути проведення технічної інвентаризації та паспортизації енергетичних об'єктів підприємства: водяних і парових котлів, теплообмінників, теплових та водогінних мереж, електродвигунів, освітлення приміщень, теплоізоляції будівель. Далі розробляються доповнення до норм облікової політики та системи управлінського обліку підприємства, яка є інтегрованою системою обліку витрат та доходів, нормування, планування, контролю та аналізу. Це пов'язано з проведенням систематизації нової інформації щодо вартості енергетичних об'єктів та нематеріальних активів, норм і нормативів споживання енергоресурсів на підприємстві, отриманої в ході інвентаризації, паспортизації об'єктів, оцінки енергетичних об'єктів та нематеріальних активів, аналізу нормативної бази енерговитрат, і яка необхідна для оптимізації використання енергоресурсів та розробки інвестиційних проектів з енергозбереження.

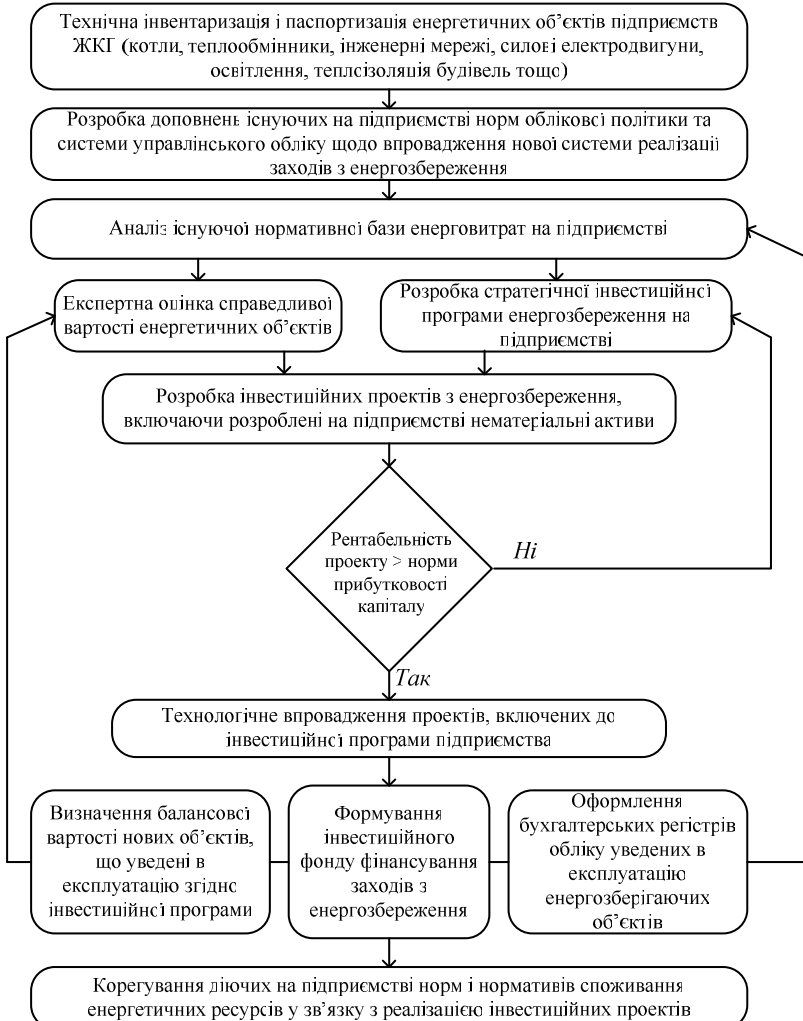

Рис. 1 – Механізм формування інвестиційної складової в умовах активізації інвестиційної привабливості енергозбереження у житлово-комунальній сфері

Як видно із запропонованої моделі на рис. 1 ключовим індикатором впровадження інвестиційного проекту є умова «рентабельність проекту > норми прибутковості капіталу». Для визначення цієї умови необхідно використати метод розрахунку чистої приведеної вартості інвестиційного проекту – *NPV*. Цей метод заснований на зіставленні величини вихідної

інвестиції (I) із загальною сумою дисконтованих чистих грошових надходжень, генерованих нею протягом регуляторного періоду. Оскільки приплив коштів розподілений у часі, він дисконтується за допомогою коефіцієнта « r », установлюваного виходячи із щорічного необхідного відсотка повернення інвестованого капіталу.

Допустимо, робиться прогноз, що інвестиція (I) буде генерувати протягом k років річні доходи в розмірі P_1, P_2, \dots, P_k . Загальна накопичена величина дисконтованих доходів (PV) і чистий наведений ефект (NPV) відповідно розраховуються за формулами:

$$PV = \sum_k \frac{P_k}{(1+r)^k}, \quad (1)$$

$$NPV = \sum_k \frac{P_k}{(1+r)^k} - I. \quad (2)$$

Очевидно, що якщо $NPV > 0$, то проект варто прийняти; якщо $NPV < 0$, то проект варто відкинути.

Слід зазначити, що найбільший потенціал енергозбереження мають підприємства тепlopостачання. За даними Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України це заміна та модернізація котлів малої потужності (НПСТУ-5), які нині експлуатуються у комунальній теплоенергетиці і мають низький ККД (близько 70%), на сучасні котли з ККД 95%. Це дозволить скоротити річне споживання природного газу у обсязі понад 200 млн. м³ [14].

Впровадження інновацій у системі стимулюючого регулювання розглянемо на прикладі КП «Харківські теплові мережі».

Пропонується реалізувати інвестиційний проект, яким передбачається прокласти 26 км теплових мереж від ТЕЦ-5 для опалення та подачі гарячої води до житлових будинків Жовтневого району м. Харкова. При цьому ліквідується 16 котельних, ліквідаційна вартість яких 3000 тис.грн. Кошторисна вартість інвестиційного проекту 10000 тис.грн. Вартість однієї ГКал тепла 285 грн. Витрати на опалення 1м² корисної площі 0,02 ГКал/міс. Площа жилих будинків 198000 м², в яких проживає 9885 осіб. Норма гарячої води на 1 людину складає 3 м³/міс. Витрати тепла на нагрів води складають 0,045 ГКал/ м³. Коефіцієнт корисної дії котельних – 70%, ККД ТЕЦ – 95%. Термін опалювального сезону – 6 міс., подачі гарячої води – 11,5 міс. Регуляторний період – 5 років.

Вартість економії тепла на опалення житлових будинків становить:

$$198000 \times 0,02 \times 285 \times 6 \times (0,95 - 0,70) = 1692900 \text{ грн.}$$

Вартість економії тепла на підігрів води становить:

$$9885 \times 3 \times 0,045 \times 285 \times 11,5 \times (0,95 - 0,70) = 1093435 \text{ грн.}$$

Разом 2786335 грн. Суму щорічної економії приймаємо 2786 тис. грн.

Оскільки визначення ефективності інвестиційних проектів пов'язано з великою кількістю розрахунків, то нашу задачу вирішуємо за допомогою MS Excel (рис. 2).

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Інвестиції, тис.грн.				10000						
2	Річна економія, тис.грн.				2786						
3	Ліквідаційна вартість ОФ, тис.грн.				3000						
4	Регуляторний період, роки				5						
5	Ставка дисконтування, %				18						
6	Норма прибутку капіталу, %				12						
7											
8						1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік	
9						2786	2786	2786	2786	2786	
10						1,18	1,18	1,18	1,18	1,18	
11						1,18	1,39	1,64	1,94	2,29	
12						2361	2004,3	1698,8	1436,1	1216,6	
13											
14						Приведена сума доходів PV , тис.грн.				8716,8	
15						Приведена ліквідаційна вартість, тис.грн.				1310	
16						Термін окупності інвестицій, років				1	
17						NPV , тис.грн.				26,8	

Рис. 2 – Визначення ефективності інвестиційного проекту

Відкриваємо на екрані ПЕОМ стандартну таблицю і заносимо вихідні показники: у клітину E1 – інвестиції, E2 та F9÷J9 – річна економія, E3 – ліквідаційна вартість основних фондів, E4 – регуляторний період, E5 та F10÷J10 – ставка дисконтування, E6 – норма прибутку капіталу, у клітини F8÷J8 – роки повернення вартості інвестицій (регуляторний період). Визначаємо ставки дисконтування по рокам: $F11÷J11 = (1+r)^k$. Прибуток від інвестицій по рокам F12÷J12 визначається: $F12=F9/F11, \dots, J12=J9/J11$. Приведена сума доходів $PV=J14=F12+G12+\dots+J12$. Приведена ліквідаційна вартість $J15=E3/J11$. Термін окупності інвестицій $J16=J14/E1$. $NVP=J17=J14+J15-E1$. Отримали значення $NPV>0$. Оскільки ставка дисконтування прийнята 18%, а норма прибутку капіталу становить 12%, то цей проект доцільно фінансувати за рахунок запозиченого капіталу. Це дає можливість накопичувати фонд стимулювання енергозбереження.

Застосування NPV у якості критерію ефективності дозволяє максимізувати майбутню вартість грошових потоків від інвестиційних вкладень у енергозбереження і тим самим інтенсифікувати накопичення фінансових ресурсів у інвестиційну складову.

Викладений в статті матеріал дає підставу зробити однозначний висновок, що прийняття Верховною Радою України Закону № 10338 від 2.07.2012 р. «Про внесення змін у Закон України «Про природні монополії» створює необхідні умови для переходу від витратних до стимулюючих методів регулювання суб'єктів природних монополій, що дозволить суттєво покращити фінансовий стан суб'єктів основних підгалузей ЖКГ, забезпечує їх ресурсами, необхідними для обслуговування та відновлення технічної інфраструктури та підвищить їх інвестиційну привабливість. Разом з цим, споживачі також отримають вигоду від переходу до стимулюючого регулювання, оскільки підприємства водопостачання, водовідведення і теплопостачання отримають стимули до скорочення неефективних витрат і підвищення якості надання послуг.

- 1.Амитан В.Н., Потапова Н.Н. Формирование механизма ресурсосбережения // Экономика та право. – 2001. – № 4 (28). – С. 20-27.
- 2.Инякин В.Н., Гапуник М.Л. Проблемы энергетического обеспечения функционирования экономики Украины. – Национальная акад. наук Украины. – Донецк : Ин-т экономики промышленности НАН Украины, 2002. – 70 с.
- 3.Качала Т.М. Регіональний розвиток житлово-комунального господарства України. – Черкаси: ЧПТ, 2005. – 320 с.
- 4.Конищева Н.И. Региональные резервы ресурсосбережения / АН УССР. Ин-т экономики пром-сти; Отв. ред. Н.Г. Чумаченко. – К.: Наук. думка, 1989. – 168 с.
- 5.Кравцова Л.В. Экономические потребности общества в мотивации энергосбережения // Экономика: проблемы теории та практики: Зб. наук. пр. – Дніпропетровськ: ДНУ. – 2003. – Вип. 184. – Т. II. – С. 229-235.
- 6.Крамаренко Г.О. Організаційно-економічний механізм управління житлово-комунальним комплексом: Автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.06.01 / Ін-т екон. пром-сті НАН України. – Донецьк, 1998. – 36 с.
- 7.Лега Ю.Г. Вдосконалення управління житлово-комунальним комплексом України в сучасних умовах розвитку національної економіки / Ю.Г. Лега, Т.М.Качала, Н.Ф.Чечетова. – Черкаси: ЧДТУ, 2003. – 219 с.
- 8.Маляренко В.А. Энергосбережения как діючий важіль реформування житлово-комунального господарства // Комунальне господарство міст: Сер. :Економічні науки. – К.: Техніка. – 2004. – Вип. 53. – С. 8-15.
- 9.Онищук Г.І. Економіка житлово-комунального господарства: нові підходи у формуванні цінової і тарифної політики // Економіка України. – 2001. – №7. – С.22-28.
- 10.Полуянов В.П. Организационно-экономический механизм эффективного функционирования предприятий жилищно-коммунального хозяйства: Монография. – Донецк: ИЭП НАН Украины, 2004. – 220 с.
- 11.Реформування житлово-комунального господарства: теорія, практика, перспективи / О.М.Тищенко, М.О. Кизим, Т.П.Юр'єва та ін. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2008. – 368 с.
- 12.Торкатюк В.И., Бойко Л.Г., Сухонос М.К. Совершенствование стратегии формирования системы энергосбережения в строительной отрасли // Комунальне господарство міст. Сер.: Економічні науки. – К.: Техніка. – 2004. – Вип. 58. – С. 3-16.
- 13.Шутенко Л.Н. Технологические основы формирования и оптимизации жизненного цикла городского жилого фонда (теория, практика, перспективы). – Х.: Майдан, 2002. – 1054 с.

14.Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>.

15.Суходоля О.М. Ефективність використання енергоресурсів та реалізації енергозберігаючих заходів в Україні / О.М.Суходоля. – К.: ЧЕЗ, 2007. – 140 с.

16.Тітяев В.В. Житлово-комунальні тарифи. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 272 с.

17.Гура Н.О. Система формування тарифів на житлового-комунальні послуги /Н. О. Гура // Фінанси України. – 2007. – № 4. – С. 69-77.

18.Україна комунальна. – Інформаційне агентство. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jkg-portal.com.ua>.

Отримано 11.10.2012

УДК 332.142.4 : 005

Д.Г.МОЛОДЧЕНКО

Харківська національна академія міського господарства

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Розглянуто теоретичні аспекти інноваційно-інвестиційної діяльності будівельних організацій. Визначено необхідність створення господарського механізму інвестування масштабних техніко-технологічних змін.

Рассмотрены теоретические аспекты инновационно-инвестиционной деятельности строительных организаций. Определена необходимость создания хозяйственного механизма инвестирования масштабных технико-технологических изменений.

The deals with theoretical aspects of innovation and investment construction companies. The need for the creation of the economic mechanism of investing large technical and technological changes.

Ключові слова: інвестиції, інновації, будівельні організації, господарчий механізм, зміни.

Національні інтереси України вимагають негайних та ефективних заходів, спрямованих на збереження її науково-технологічного потенціалу, забезпечення ефективнішого його використання для подолання кризових явищ у економічному та соціальному розвитку. В Україні відсутній дійовий механізм інвестування масштабних технологічних змін. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади не мають достатніх коштів для інноваційної трансформації відповідних галузей. Тому, перспективним напрямом вирішення проблем у цієї сфері є перехід вітчизняного виробництва на інноваційний шлях розвитку [1].

Будівельна галузь України є найбільш постраждалою від світової фінансово-економічної кризи галузей національного господарства України. Від розвитку будівельних організацій залежить загальне соціально-економічне становище держави. Сьогоднішній стан підприємств будівельного комплексу України потребує від держави системних дій щодо